

LETO IX.

V LJUBLJANI 5. DECEMBRA

ŠTEV. 6.

Dr. Tomaž Klinar, šk. referent DMK:

Brezmadežna

Brezmadežna! Žena s soncem odeta, venec dvanajstih zvezd na njeni glavi, luna pod njenimi nogami!

Ob tej podobi se čudi naš um velikim božjim načrtom. Iz ljubezni in usmiljenja je hotel padlo človeštvo rešiti. V delu ljubezni in usmiljenja ustaja prva, presvella podoba: Immaculata!

V Tvojem delu in življenju bo tudi večkrat trkala na vrata Tvoje duše misel odrešenja. Bratom in sestram bo treba nositi odrešenje. Nosi ga, ljuba kongregacijska mladina v čisti posodi svoje duše in v neomadeževanem svojem telesu!

Brezmadežna je sprejela boj s satanom. Zmagala je s svojim Sinom. V vseh velikih bojih za Kristusa in proti Njemu je v zmagoslavnem triumfu tudi varstvo in moč Brezmadežne. Boji današnjih dni — naj se vrše na katerikoli fronti — so nazadnje boji za duše. Materializem jemlje pogled na večnostne dobrine, komunizem poudarja bratstvo in enakost, pa jo v boju brata proti bratu v krivičnost spreminja, kapitalizem oso ljubezen do bratov in sestra v bistvu svojega gona taji. Boj za duše! Brezmadežna je prosta Adamovega greha in vseh posledic greha, da more svetu roditi boritelja za resnico, pravico in ljubezen. Jezus, Sin Brezmadežne, je dal svetu veliko zapoved ljubezni, ki sloni na resnici in ureja življenje in pota življenja razsvetljuje. »Jaz sem pot, resnica in življenje« (Jan 14, 6).

Mladina, v temu boju za duše stoj zvesto ob Brezmadežni! Bojuj ga pod zastavo Brezmadežne! Bistro naj gleda Tvoje oko v svet. Razsodna naj bodo Tvoja opazovanja. Tvoja priprava na življenje naj bo smotrna. Glej, da si popolnoma pripravljen in pripravljena, ko boš moral in morala stopiti na mesto, ki Ti ga je določil Bog. Bodi kjerkoli, povsod je tako važno mesto, da je od Tvojih zmag odvisna sreča celih rodov.

Mladina! Ob pogledu na Brezmadežno — zmaga! Katoličani živimo še premalo iz vere. Na svoje moči se preveč zanašamo. Angel je pozdravil nazareško Devico: »Milosti polna, Gospod je s Teboj!« — Gospod je bil z Njo, z Njim je zmagovala. — Prijatelji, v bojih prosimo Gospoda, da je z nami, z nami s svojo milostjo in pomočjo. Vsa sredstva, ki nam jih nudi znanost, vse porabimo, a moč naša naj bo v Gospodu. Tako bomo zmagovali. »Vse je vaše ... vi pa Kristusovi« (4 Kor 3, 22. 23).

Mladina slovenska! — Brezmadežna naj bo tvoja vodnica k ljubezni do bratov in sester, svetel vzor Tvojemu čistemu življenju, voditeljica v boju za duše, žarka luč Tvojemu življenjskemu potu, posredovalka zmagoslavne Gospodove milosti!

Sv. Ambrozij o Mariji

Glejte na devištvo in lepo ponašanje preblazene Device kakor na najčistejšo podobo, ki iz nje kakor iz zrcala odsvita ljubeznivost čistosti in prijetnost čednosti. To podobo imejte za vzor svojega življenja; po tem vzoru izboljšujte, kar je napačnega v vas, po tem vzoru se ogibajte nevarnosti za greh in izvršujte, kar je storiti potrebno ...

Kaj naj rečem o drugih Marijinih krepostih? ... Marija je bila devica ne le po mesu, marveč tudi po duši. Ponižna je bila v srcu, resna v besedah, modra in razumna, kratkobesedna, vneta za branje sv. pisma, zaupajoča na molitev, a ne na bogastvo. Skrbna je bila za delo, sramežljiva v pogovoru in navajena — iskati s svojim duhom Boga, ne pa ljudi. Nikogar ni žalila; njena ljubezen je objemala vse. Proti starejšim je bila polna spoštovanja, srečnih ni zavidala, samohvale ni poznala; voditi se je dala razumu, čednost je nad vse cenila.

Kdaj bi bila le z enim pogledom starše žalila!? Kdaj bi bila razprta s sorodniki? Kdaj bi bila zaničevala preproste ali smešila slabotne? Kdaj se je izognila revežu? — Občevala je le z onimi, ki jih je spremljala nedolžnost in sramežljivost. Nič nagajivega ni bilo v njenem pogledu, nič opolzkega v njenem govorjenju, nič nedostojnega v njenih opravilih, nič mehkužnega v nastopu, nič razposajenega v hoji, nič prešernega v govorjenju. Vsa njena zunanost je pričala o sveti in plemeniti duši. (De virginibus II, 2.)

Slavospev Tomaža Kempčana o Mariji

»Marija je med vsemi devicami najmodrejša, med vsemi ženami najčistejša žena, med vsemi gospemi najčastitljivejša gospa.«

Zavzet ob premišljevanju lepih lastnosti Marijinih slavi Tomaž našo Vzornico z besedami:

»O vse časti vredna Devica Marija, najčistejša v devištvu, najskromnejša v ponižnosti, najgorečnejša v ljubezni, najkrotkejša v potrpežljivosti, najpopolnejša v dobroti, najpobožnejša v molitvi, najjasnejša v premišljevanju, najpovzvišenejša v gledanju božjem, najmilejša v usmiljenju, najmodrejša v sklepih. O vse časti vredna Devica Marija, vzor uvrnosti, sonce kreposti, svetilka življenja!« (Serm. 25 ad Nov.)

Pred Brezmadežno

*Z mehкими mislimi sem se dotaknil Te, čista Kraljica,
komaj sem upal si zreti v obraz Ti, Presveta,
z bledo ponižnostjo duša je bila prežeta,
ko sem klečal pred Teboj ves skesan, o Devica.*

*Sveta, Brezmadežna, v žalostnih urah nam vsem Tolažnica,
mati Gospodova, v večni ljubezni objeta,
radost žioljenja in pesem nikdar neizpeta —
čutil sem, ko sem čutil Te, svetú vladarica.*

*Kakor da jutro je vstalo za dolgo in pusto nočjó,
kakor da blisk je pretrgal nenadoma temno nebó —
zdelo se moji je duši, ko šla je od Nje vsa vesela,*

*vsaj obsijana od božje miline in čudežne sreče,
polna ljubezni, katero je v skromni molitvi sprejela,
polna svetosti od Nje, ki v lepoti se večni leskeče ...*

Pavel Slapar:

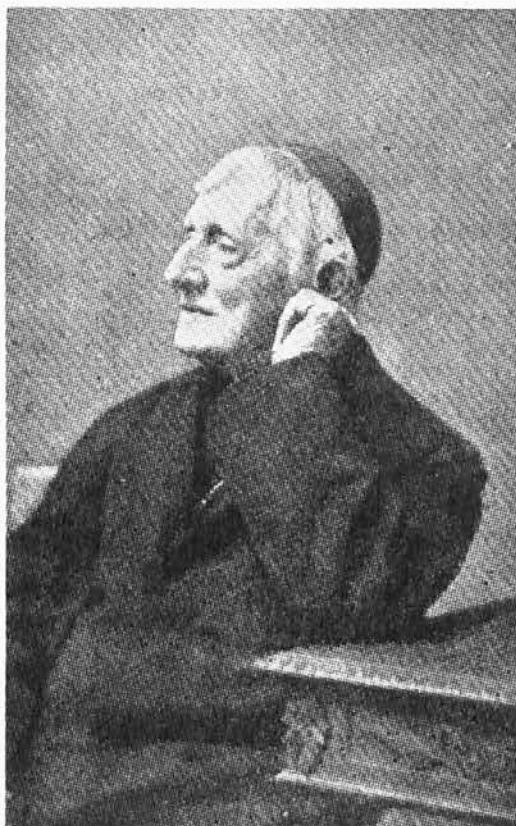
John Henry Newman

Vsak izobraženec je dolžan iskati resnico. Ta dolžnost mu nalaga vedno novo izpopolnjevanje. Že v stroki, ki si jo je izbral za svoj življenjski poklic, mora gledati, da je vedno na višku. Izobraženec se ne sme nehati izobraževati takrat, ko je zapustil visoko šolo, ampak mora korakati s časom. Ključno postavlo predstavlja tisti izobraženec, ki z nastopom službe skrbi samo še za hrano in obleko. Čas ga kmalu prehití in ga nemilo obsodi med staro šaro.

Vsak izobraženec pa je tudi dolžan resno preiskati temelje svojega svetovnega nazora. Za izobraženca pač ni dovolj, da živi samo iz podedovane in priučene vere. O najvažnejših življenjskih vprašanjih mora resno razmišljati. To so n. pr. vprašanja o Bogu, o duši, o Kristusu, o cerkvi, v razodetju in o dolžnostih krščanskega nramnega življenja. V tem pogledu mnogi izobraženci veliko grešijo. Nekateri sploh resno ne razmišljajo o tem. Svojo mladostno vero v akademskih letih odložijo kakor pretesno suknjo. Drugi iščejo odgovorov v takih virih, kjer jih gotovo ne morejo najti. Tretji iščejo in ko najdejo, ostanejo na pol pota. Svojega življenja pa ne usmerijo tako, kakor jim velevala razum. So pa tudi častne izjeme. To so svetli in odločni značaji, ki so s svojim delom in življenjem pravi vodniki naroda. Le žal, da jih je tako malo. Če bi jih bilo več, ne bi mogla pasti krilatica, da vse zlo v moderni družbi prihaja od inteligence.

Z izrednim možem, ki je iskal in našel resnico ter po njej usmeril svoje življenje, naj seznamim slovenskega dijaka »Naša zvezda«. Ta izredni mož, ki je s svojim življenjem in s svojimi številnimi spisi mnoge izobražence pripeljal k veri in druge potrdil v njej, je John Henry Newman (izg. Džon Henri Njumen).

John Henry Newman se je rodil 21. februarja 1801. v Londonu. Njegov oče je bil bankir. Dasi je bil član londonske prostozidarske lože, je bil versko strpen. Mladi John je bil vsestransko zelo nadarjen in je v šolah odlično napredoval. Življenje ga ni pokvarilo. Vso mladost je ostal verno vdan anglikanski veri. Od 15. leta dalje so bile njegove misli globoko ver-

spoznal, da se prvotna cerkev ni razvila v anglikansko cerkev, ampak v rimsko katoliško. Začeli so se dolgi notranji boji, ko je uvidel, da mora iz ljubezni do resnice in svojega zveličanja prestopiti v tisto cerkev, ki jo je prvotno smatral za Antikristovo ustanovo. S težkim srcem je gledal, kako bo moral zapustiti svoj življenjski poklic, kako bo svoje prijatelje spravil v velike dvome in moral priznati napovedi svojih katoliških nasprotnikov. Svojo nemirno vest je skušal potolažiti z velikimi popotovanji. Toda miru ni našel. L. 1843. se je odpovedal svoji župniji in se umaknil v samostansko tihoto v Littlemoru. Tudi tu je moral izvojevati hude notranje boje. Medtem pa so njegovi katoliški prijatelji veliko molili za milost razsvetljenja in vere. Razorožen od resnice je končno Newman 10. oktobra 1845 prestopil v katoliško cerkev. Nato je odpotoval v Rim in postal tam l. 1847. katoliški duhovnik. Ko se je vrnil na Angleško, je v Birminghamu in pozneje tudi v Londonu ustanovil oratorij sv. Filipa Nerija. Svojo težko pot v katoliško cerkev je Newman opisal v knjigi Apologia pro vita sua, ki spada med najlepše knjige v angleščini. Predstojnik oratorija ali samostana v Birminghamu je bil Newman sam. Obenem je vodil vzgojni zavod za nadarjene plemiške dečke. Predstojnik oratorija in voditelj vzgojnega zavoda je ostal do svoje smrti l. 1890. z edinim presledkom od l. 1851—1858., ko je v Dublinu ustanovil katoliško univerzo in jo kot njen rektor tudi vodil.

Newman je bil po izpreobrnjenju nekaj časa zelo srečen. Toda kmalu so prišli težki časi preskušnje. Katoliški krogi v Angliji ga niso sprejeli medse z veseljem, ampak z nezaupanjem in sumničenjem. Očitani so mu,

sko usmerjene. V Johnu se je budil poklic za duhovnika. Leta 1817. je prišel mladi Newman študirat na univerzo v Oxford. Kot dijak se je tako odlikoval, da je na isti univerzi postal tudi profesor. Njegova stroka je bila zgodovina. Leta 1842. je postal anglikanski duhovnik, pozneje anglikanski župnik in leta 1851. univerzitetni pridigar. Kot tak je imel svoje znamenite pridige, ki so tiskane zaslovene po širnem svetu.

Kot anglikanskega duhovnika je Newmana zelo bolelo, da se je v anglikansko cerkev globoko vrinil liberalizem. Newman je hotel s svojim delom in s svojimi spisi anglikansko cerkev očistiti liberalizma in jo navezati na prvotno cerkev. Hotel je iz anglikanske cerkve napraviti nekaj vmesnega med rimsko in protestantsko cerkvijo. Na ta način naj bi nastal neke nove vrste anglikanizem, ki naj bi morda kdaj pozneje združil vse ločene krščanske cerkve. Polagoma pa je pri študiju s strahom

da je »liberalen katolik«. Kardinal Manning ga je v avdienci pri papežu Piju IX. imenoval najbolj nevarnega moža v Angliji. Vse, kar je Newman v 30 letih začel, se mu je podrlo. V osamelosti in nezaupanju je Newman zorel naravnost v svetniško osebnost.

Ko je nastopil papež Leon XIII., pa se je položaj za Newmana čisto izpremenil. Papež Leon XIII. ga je na prošnjo vodilnih katoliških laikov iz Anglije l. 1879. iz navadnega duhovnika povzdignil v kardinala. Newman je bil papežu tako pri srcu, da ga je imel navado imenovati »il mio cardinale«. V težkih letih preskušnje je Newman dozorel v veliko religiozno osebnost ter se s tem usposobil za misijonski vpliv ne samo na Angleškem, ampak tudi daleč po drugih deželah.

Newman je veliko pisal. Giblje se v svojih spisih vseskozi v filozofskem in teološkem področju. Njegov pomen je danes še vedno težko presoditi. Newman je bil tako vseobsežen značaj, da ga ni mogoče vtakniti v nobeno strujo ali šolo tedanjega časa. Od vsake je imel nekaj, namreč to, kar je bilo v njih resničnega in pozitivnega. Newman pa je združeval vse z nenavadnim originalnim gledanjem in živo vero. Kot pisatelj neverjetno široke izobrazbe, izrednega daru za zgodovino in kot izvrsten poznavalec sv. pisma je dal s svojimi spisi mnogo novih pobud krščanskemu teološkemu mišljenju. Zaradi velike pisateljske plodovitosti in svetega življenja je Newman v marsičem podoben cerkvenim očetom iz prve dobe katoliške cerkve. Kot stilist je bil Newman mojster. Pisal je najboljšo angleščino 19. stoletja. V spisih razodeva čudovito poznanje in presojo dejstev zunanega in duševnega življenja. Njegova dela o filozofiji verovanja, o teologiji cerkve in njegove pridige spadajo nedvomno med najboljše, kar je ustvaril katoliški duh v 19. stoletju. Največji in najbolj vplivni izobraženi konvertiti v Angliji, Franciji in Nemčiji so črpali iz Newmanovih del in sami priznavajo, da jim je prav on pokazal pot do resnice, do katoliške vere in cerkve. V eni izmed naslednjih številčk bo tudi »Naša zvezda« prinesla primer, kako je Newman pridigal. Videti hočemo, kako prav za prav velike besede velikega moža nikdar ne zastarajo. Želeti bi bilo, da bi tudi pri Slovencih dobili kdaj prevod kakega Newmanovega dela.

Pod Marijino zastavo

Urednikov razgovor z univ. prof. dr. C. Potočnikom.

Vedel sem, da se za tak razgovor morem obrniti predvsem nanj. V vseh letih svojih služb je Marijine družbe vodil in kar je več: iz srca jih je ljubil, bodisi da je imel mnogo opravka z dijaškimi kongregacijami, bodisi da je sodeloval v Osrednjem vodstvu, bodisi da je urejal »Bogoljuba«, bodisi da je dolgo vodil kongregacijo duhovnikov in bogoslovcev, dokler ni postal škofijski voditelj Marijinih družb. Sedaj stanuje v mirnem domu ob karmeličanskem samostanu. Nobena stvar naju ni motila v razgovoru. Leno se je vila Ljubljana pod okni, vesel kanarček je od časa do časa strepetal, več slik Matere božje je ljubeče gledalo na pogovor, ki naj bi bil njej sami v čast.

Ali je slovenski narod imel kako korist od Marijinih družb?

Res je, da se koristi in zasluge Marijinih družb ne dajo tako številčno jasno ugotoviti kot n. pr. gospodarska korist hranilnic. Ali iz tega ne sledi,

da jih ni. Prepričan sem, da bi precejšen procent slovenskih fantov in deklet ne bil ostal dober, če ne bi bil v Marijinih družbah. Koliko deklet je moralo v tujino, koliko fantov je šlo v tuje kraje za kruhom. Premnoge je zvestoba, ki so jo prisegli pred Marijinim oltarjem, držala na pravi poti. Koliko mladih duš so med svetovno vojsko rešile kongregacije, bomo videli šele v večnosti. Tudi je gotovo, da bi se odloki papeža Pija X. o pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu ne izpeljali tako uspešno, kakor so se, če jih ne bi izpeljavale ravno Marijine družbe. To nas je reševalo, saj je v Eucharistiji moč božja za vse borbe v življenju. Seveda so članstvo vsi skupaj

v Marijinih družbah zelo resno jemali. Spominjam se še dobro rodne sestre, ki je bila tudi sprejeta v Marijino družbo. Ko se je vrnila domov, je veselje in sveto navdušenje kar žarelo z njenega obraza. Občutila je to kot košček nebeške sreče. In lahko rečem: Mariji je ostala zvesta do konca. Sedaj že počiva v Bogu. — Škof Jeglič je za mladino svoje škofije storil neizmerno dobroto, da jo je skušal zajeti v Marijine družbe. Zavest: otrok Marijin sem, jih je mnogo reševala.

Ali mislite, da so tudi za dijaštvo kongregacije dobre in potrebne?

Prav gotovo. Saj gre za isto veliko vprašanje, kako rešiti mladega človeka. Te družbe so bile v začetku sploh samo za dijake ustanovljene. Treba je pomisliti, da posebno čiščenje Matere božje, tedenski sestanki, stik z voditeljem kongregacije, življenje s presveto Eucharistijo itd., mlademu dijaškemu rodu more prihraniti marsikako razočaranje in mu dati tudi mnogo smisla za žrtev in odpoved, česar pri tem rodu še najbolj pogrešamo. Bilo bi usodno, če se ne nauči plavati proti toku zmed in hudobije. Tega se nauči v kongregacijski družini. — In če omenim še apostolsko delo, delo za reševanje drugih, ki so že izgubili stik z Bogom, delo za dober tisk in zoper prevratne ideje, delo za reševanje tovariša iz moralnih mlakuž in za reševanje dekleta iz slabe družbe, s tem pa odpiram novo poglavje zasluga in dolžnosti dijaških kongregacij, ki je nepregledno.

Ali bi mi mogli povedati kak spomin iz svojega kongregacijskega življenja.

Spominov in zelo lepih je veliko. Imel sem sošolca — saj je že v večnosti — s katerim sva na večer pred sprejemom po dolgem in širokem prehodila zavodske vrtove in se vpraševala, ali imava poklic za kongregacijo. Tako resno smo jemali to. Vsak osmi december, praznik Brezmadežne, nam je bil kakor obnova duhovnih vaj ob dobri nebeški Materi. Vsak Marijin dan je bil za nas kongreganiste dvakrat praznik. Sedaj po-

polnoma razumem besede drugega tovariša: »Če bi ne bilo kongregacije, bi ne bil srečno prebrodil težav mladih let.« Sicer pa pustimo spomine in glejmo v bodočnost, ki se na široko odpira vsem mladim, ki so si vzeli za življenjsko geslo: Vse za Kristusa pod Marijinim varstvom.

Č.

Doma

Ljubo doma, kdor ga ima — pravi pregovor. Zunaj je mraz, sneg naletava, žerjavi frfotajo po ozračju... gorje, kdor nima doma... Nietzsche! Značilna poteza sodobnosti je domotožje. Največ ga najdemo med ljudmi, ki so izgubili ali pa namenoma pretrgali stike z nadnaravnim svetom. Nimajo duhovnega doma, ker so zapustili hišo Očetovo. Imajo morda palače, razkošne vile, udobna stanovanja, imajo streho za telo — a njih duša je brez doma. Nemirno begajo sem in tja. Domov bi radi, pa ne vedo kam! Materializem jih ne zadovoljuje. Večno iskanje, tavanje od enega svetovnega nazora do drugega in izpreminjevanje svojega prepričanja še manj. Duševna hrana epikurejcev in svobodomiselnih lahkoživcev jim kmalu preseda. Trajno je neužitna. »Ko bi jaz mogel verovati, kakor sem veroval, ko sem živel svojo mladost v očetovi hiši!« mi je priznal tovariš. »Iščem tu in tam, da bi našel nadomestilo za to, kar sem izgubil ali boljše rečeno lahkomišlno zapravljal, a ne najdem ničesar, kar bi bilo vredno življenja. Zdi se mi, kakor da bi taval po svetu brez doma!« tako mi je tožil. Priznal mi je, da trpi, da ga muči domotožje. In drugi zopet mi je stisnil roko in dejal: »Priatelj, najbolj me veseli, da sem si ohranil vero v Boga in da imam jasen, zanesljiv odgovor na vprašanja, ki vstajajo pred dušo. Zdi se mi, kakor da bi bil doma. Sedaj šele uvidevam, kaj pomeni, če ima človek pravo religijo.« Najhujše je za mladega človeka, če nima duhovnega doma, če nima ne Očeta ne Matere in nikogar, pri komur bi lahko ostal in se počutil doma. Tolstoj nam je popisal v svojih »Izpovedih« boleost brezdomovincev, boleost človeka, ki je odšel iz Očetovega doma, pa je zašel med svinjske pastirje. Kako mu vriska duša, ko najde zopet domov, ko se dokoplje v strahotnih borbah zopet do vere v Boga.

Hudo je za človeka, če nima duhovnega doma. Nikogar nima, ki bi ga razumel in mu dajal jasen odgovor na vse to, kar mu vznemirja dušo. Sam stoji v borbi življenja. Če obleži poražen, mogoče smrtnonevarno ranjen...! Domov bi rad, pa ne ve kam ali pa ne more več. Ali ni mnogo mladih dandanes brez duhovnega doma?

Najlepše poslanstvo kongregacij med dijaško mladino je, da ji ustvarja duhoven dom, ki ga tako nujno potrebuje. Vse pogoje in vsa sredstva ima za to. Ima bogastvo idej in odgovor na vprašanja, ki tarejo dušo, ima mater, največjo, najboljšo mater, ki razumeva, ljubi in žrtvuje vse, da ustvarja duhovno domačnost, kakor jo doživi človek le pri Materi. Kjer ni matere, tam ni doživetja pristne domačnosti. Ustvarjajmo v kongregacijah duhovne domove mladine, ki išče in rabi doma. Ti duhovni domovi morajo biti privlačni, da se mlad človek počuti res kakor doma. Idejna vsebina, smotrno delo, slog zunanje opreme, posebno pa duh, ki prežarja kongregacijsko skupnost, vse naj bi ustvarjalo zavest lepote in udobja duhovnega doma!

C. a. o.: **Legenda o siromaku in Marijinem Srcu**

Kadar je jezerska voda prav čista, se zrcali cela cerkev v njej. Takrat se zbojim, da se ne bi raztopila križna roža, ki kraljuje na vrhu zvonika, in fijale ob strehi, ker se mi zdi, da je cerkev potopljena v jezero, ki je dolgo in silno globoko, kakor bi bilo samo del neskončnega morja, ki se je zajedlo med hribe. Skoraj neopazno preide vodno zelenilo v griče, ki se dvigajo na oni strani, da se človeku dozdeva kakor bi gledal zasanjano pastelno sliko v modrem okviru neba...

Sonce siplje svojo svetlobo na cerkveno zidovje, da se ti svetlorumeno žari in je še celo tisti senčni kot med zvonikom in staro zakristijo poln božje luči...

Tamkaj je namreč nekaj posebnega.

Pod svetlozelenim gotskim lokom stoji gotska Marija z Jezuščkom. Za roke ga drži in krone imata na glavi. Svetniki okoli njiju so S-asto skrivljeni in telesa

se jim izgublajo v enakomernih ostrih gubah. Tako neskončno stari so ti svetniki, da bi človek dejal, da so križarski vitezi molili pred njimi, ko so se odpravljali v Sveto deželo. Veter in voda sta izdolbla drobne luknjice v njihove obraze in roke ter v ozke prelomljene gube oblek. Toda vseeno so lepi ti pozabljeni svetniki za stolpom. Včasih sem sedel na kamnu ob zakristiji in čakal, da se bodo te postave izluščile iz svoje okamenelosti ter z negotovimi koraki stopile na travnik in šle potem še dalje, na polje, vse do onega konja, ki kleca po cesti ali do križa z akacijami... In Marija bi vodila Jezuščka preko velike sence, s katere jih prekriva zvonik... Pst! Tam na kraju je vendar jezero! Marija bi morala paziti, da bi ji dete ne omahnilo v vodo, ko bi opazovalo ribice...

Ali se smejeta, bratec in sestra? Le kako naj oživi tale Mati božja s kamnitno kronico, ki z nekim čudnim, skrivnostnim smehljajem že stoletja strmi proti gozdovom. In tako majhna kot je, ali bi se ne bala zapustiti cerkveno zidovje in oditi čez polje? Nikar se ne smeja, sicer bom žalosten, ker bom mislil, da mi ne verjameta, kar vama bom zdajle povedal!

... Ali se ni zganila Njena roka? Ali se niso nasmehnile njene ustnice?

Kot v sladki omami sem videl sveto Gospo, kako se mi je počasi bližala, bližala z razprostrtimi rokami in kako je sveto Detece teklo za Njo in mi migalo s prstki kot bi me vabilo... Tam ob steni se je veter igral s pajčevinami, katere je pajek napredel za Marijinim hrbtom... Res, zdaj je stena prazna. Vsi drugi svetniki so pokleknili na pesek, ko je stopila Marija mimo njih...

Prišla je prav do mene. Skloniti sem se moral, ker je bila tako majna in drobna; komaj do prsi mi je segala.

Takrat sem začutil Njene ustnice na svojih. Čutil sem raskavost razjednega kamna... Pa je bila vendar tako lepa in dobra nebeška Gospa! Pritekla je k meni in me poljubila, ker je pač vedela, da sem siromak, neskončen siromak... In ker je to vedela, se je še nasmehnila, pokimala Sinčku in stekla po stopnicah ki so vodile v nekakšno klet pod stolpom in katerih nisem bil še nikoli videl. Spominjam se še, kako je privzdignila dolgo oblačilo, da ne bi padla in kako se ji je kronica zamajala na glavi, ko s eje obrnila. Bil sem začuden in prestrašen

toda Jezušček je pristopil k meni in me prijel za roko, kot bi se bal, da bom pobegnil. In držal me je tako dolgo, da se je vrnila Marija.

»Ali smem?« je vprašala.

Jezušček je prikimal.

Odvila je s svojih rok pregrinjalo in mi ponudila na dlaneh svojih iztegnjenih rok neko rdečo, majčkeno stvar, kakor rubin rdečo in živo kot pikapolonica.

»Vzemil!« je rekla Marija.

Prebudil sem se kakor iz omotice in sem še jaz vprašal:

»Ali smem?«

»Seveda!« se je zasmejala Dete in kakor v veseli razposajenosti poskočilo...

In glejte! Pokleknil sem in izprožil roke, te svoje uboge, grešne roke. Kot ptičja krila so mi trepetale in prsti so bili kakor od krčja zverženi... Čujte, ljudje božji! — Spustila mi je v dlani — svoje srce, utripajoče in toplo in rdeče kot rubin... Takrat se mi je zazdelo, da bo zajokala...

Poslušajte, vsi svetniki božji! Ali ste me videli tisto uro, kako sem klečal ves preplašen ob cerkvi kraj jezera, pod večno modrim nebom, ter držal roke izprožene v zrak in mi je na trepetajočih dlaneh utripalo srce božje Matere...?

Rimski listi o škofu Jegliču :

Pot k sedmerim Marijinim cerkvam

V.

Četrtega februarja je škof Jeglič obiskal še tri cerkve in v njih počastil čudovito ali znamenito Marijino podobo, ki se nahaja v vsakeri izmed teh treh cerkva.

Poleg Lukove Madone v Mariji Snežni ali Mariji Veliki, je papež Pij IX. še eno Marijino sliko posebno ljubil. Prav papeži, med njimi zlasti oni z imenom Pij, so bili goreči Marijini častilci. Tako tudi Pj IX. Po letu 1870. ni šel več iz Vatikana. A dvakrat vendar! Obiskal je čudovito lepo sliko Marije Device na holmu Sv. Trojice v Rimu.

Tja gori se je škof Jeglič nedeljski popoldan napotil peš s svojim spremljevalcem. Počasi sta stopala po širokih, mogočno v tri polja razdeljenih stopnicah. Na teh gričastih stopnicah vlada večni maj. Tod je namreč rožni trg. Biti bi moral več vrtnar, ko bi hotel naštetati vse cvetice, ki so tam vsak čas naprodaj. Ne veš, kam bi stopil, da te ne bi otroci obsuli s šopki, da jih kupiš. Tudi škof Jeglič se ni mogel ubraniti prodajalcev in je segel po enem izmed šopkov. Pa odkupnina je bila bolj lepa miloščina zaradi Marije.

To pot vodnik visokega romarja ni pripeljal najprej v cerkev, marveč na samostanski hodnik, čigar zgornji del je spremenjen v kapelo.

»Kako to?« se je zavzel škof.

Tam na steni hodnika je: »Mati čudovita!« Tako se namreč imenuje slika. Naslikala jo je v prostih urah pobožna redovnica tukajšnjega samostana Srca Jezusovega. Dan za dnem je premišljevala, molila in risala. Tako je nastala čudovita slika. Vsi umetniki jo hvalijo. Tudi Mariji je bila slika draga. Dokazanih je že nekaj čudežev, ki so se zgodili ob tej sliki. To je nagnilo papeža Pija IX., da je sliko vzljubil in hodnik spremenil v kapelo.

Škof Jeglič je obstal ob sliki in jo premotril s pozornim pogledom. Tako všeč mu je bilo vse, kar je videl na njej.

»Ali ni vsa zamisel navdihnjena od zgoraj?«

Devica sedi na stolu pred odprtim oknom domače hiše. Zadaj se dviga nazareška pokrajina. Na desni strani Marije cvete lilija, ki poganja iz modre vaze. Na drugi strani se blesti predivo, Omotano na predivnem kličku. Devica drži v roki drobno nit, a v tem trenutku ne prede. Zamišljena gleda pred se.

»Ni mogoče gledati te slike, da ne bi čutil blagoslova njene pobožnosti!« Škof je pokleknil na klečalnik pred podobo. Iz brevirja je odmolil večernice za god sv. Agate, ki se je praznovala naslednji dan. »Besedilo današnjih večernic v antifonah se sicer ne ujema s to sliko. Toda duh velike čistosti blažene mladosti je v obeh.« Škof Jeglič je ljubil taka dela in taka srca, ki so v čisti mladosti posvečena Bogu.

V cerkvi Sv. Trojice se je oglasila pesem. Pričela se je popoldanska služba božja. Pred izpostavljenim Najsvetejšim se je najprej enoglasno odpela molitev za papeža: »Dominus conservet eum et vivificet eum et beatum eum faciat in terra et non tradat eum in manus inimicorum eius.«

Marija z Detetom

ljudstvo vselej in povsod odgovorno, kar delajo med njim in pred njim in z njim njegovi nepoklicani zastopniki.

»Ta razlaga in opravičba ni napačna!« je pritrnil škof Jeglič. »In to je še naša velika tolažba...«

Povsod po svetu se med žalimi vrstijo tudi veseli spomini. Tako tudi v Rimu. Povsod srečavaš priče in dokaze, da je to mesto zares Roma la Santa. Ni ga mesta na svetu, ki bi bilo človeštvu posredovalo toliko najvišjih dobrot in vrednot, kakor večno mesto. Skoraj vsak kraj, vsaka ulica, vsako svetišče v Rimu te spominja na katero izmed duhovnih dobrin.

Tudi s cerkvijo na holmu Sv. Trojice se veže drag spomin, ki je škofa Jegliča, ko je izvedel zanj, zelo razveselil. Na tamošnjem samostanskem vrtu namreč se praznik sv. Reš. Telesa proslavi na najslavesnejši način, kakor nikjer drugod po vsem rimskem mestu ne. Kdor je kdaj videl procesijo sv. Reš. Telesa pri Sv. Trojici v Rimu, bo rad priznal, da slovesnejšega in ginljivejšega spredoda v malem obsegu še ni videl, pa tudi morda ne liturgične procesije — izvzemši ono v Lurdu — ki bi budila v človeku toliko spoštovanja do naše najsvetejše skrivnosti v zakramentu ljubezni. Ob pogledu na to in tako procesijo sv. Reš. Telesa homo razumeli, kar se nam pove, da so litanije Srca Jezusovega, preden so bile za javno službo božjo potrjene, zajele svoje častilne klice in naslove prav med pozdravnimi napisi, ki so proslavljali Najsvetejšé vsepovsod na tem samostanskem vrtu med procesijo sv. Reš. Telesa. Vsi ti pozdravi so vzkličali takorekoč iz preprostih duš, iz pobožnih, vernih ljudskih vrst.

»Tako je tudi tukaj: vox populi vox Dei!« je besedo o tem lepem spominu potrdil škof Jeglič.

To, kar občutimo v najvišjih trenutkih posebno dobrih molitev, ko se vse predamo v božjo voljo in zaupanje do Boga in ko uživamo ob nesebični ljubezni in s tem vred ob veselju do samozrtvovanja, utegne biti slično temu, kar čutijo svetniki v svojih dušah.

Vsak navdušenec je gospodar, kajti navdušenec je napolnjen z duhom božjim. Ne gospodari kot človek, temveč Bog in njegova resničnost in moč so tisti, ki imajo oblast nad dušami. Kdor vedno misli na to in daje v sebi prostor za Boga, postane gospodar.

Prošnja je nenavadno lepo in slovesno zvenela po cerkvi. Tudi sicer se ta molitev velikokrat moli v cerkvi, a treba je pravega trenutka, da doživiš nujnost in važnost te molitve. Prav v tistih dneh in mesecih je bila sv. očetu posebno zaželenja zaupna molitev njegovih vernikov.

Škof Jeglič se je sam prepričal, kako so v tistem času italijanski listi mislili in pisali o svetem očetu.

»Adesso si parla molto di un Papa pio. Si disse, che Leone XIII. aveva fatta troppa politica, a troppo poco dell'azione religiosa...« V tem neprijaznem načinu in krivični sodbi gre bedasto pisanje naprej.

»Sovražniki sv. Cerkve so res povsod enaki!« je škof Jeglič nejevoljno odložil list, ki mu je razodeval, kako malo se je Rim zavedal tudi tedaj, kaj mu je bil papež v raznih dobah rimske in italijanske zgodovine.

Pa ne samo žaljive besede, tudi skrajno žaljive slike o papežu so se širile tu in tam po ulicah med lahkovernim ljudstvom. Poleg ene dostojnejše so se videle tri breztaktne, pa vmes tudi bogokletne in brezbožne. Kdor bi sodil rimsko ljudstvo po takih listih in slikah, bi ga pač obsodil, a ne ravnal bi pravično. Ni

Obiskuješ gledališče?

(Iz predavanja ge. M. Haps v Luksemburgu.)

V gledališču imaš kino in roman obenem. Žal se je to preveč dalo vplivati od materializma in neke pretirane stvarnosti, zato pa bolj povzdiguje čutnost kakor človeka. Preveč se bavi z večno zgodbo o prepovedanem sadu in se spreminja v dušeslovno analizo, v kateri se dvogovori spreminjajo že v znanstvene debate. To je sicer dopustno v knjigi, nikakor pa ne na odru, kjer mora biti samo dejanje. Predolgi analitični razgovori nimajo življenja, gledališče veliko izgublja pred kinom, ker le preveč nanje zida. Vendar pa je gledališče veliko bolj umetnost kakor kino in vsi, ki imajo opraviti s teatrom, naj skrbijo, da bo mladina iz njega zajemala umetnost, ki tako čudovito pomirja nasprotja v človeku, kakor pravi mislec Maritain. Morda bodo tudi katoličani še bolj spoznali, koliko more nuditi oder njihovi veri, in se bodo zanimali za velika odrska ustvarjanja z versko vsebino. Gledališče je izgubilo del svoje cene predvsem zato, ker se hodimo notri zabavat, ne pa uživati umetnost. Umetnosti sploh ljudje niso nič naklonjeni. Ali se bojijo romantike, ali pa je kino že toliko s svojo lahkoto zasenčil dramo, da ne more več imeti tistega velikega in blagodejnega vpliva, kakor ga je imela včasih.

Vsebinska modernega gledališča se le preveč da voditi od nezdravih idej, ki danes vladajo. To je predvsem povzdigovanje in proslavljanje proste ljubezni v vsem njenem boleznem egoizmu. Edino »jaz« je svet, vse kar je res svetega pa postane na odru žrtev dvoma. Tisti, ki so jih včasih slavili kot junake, jih danes zaničujejo kot revčke. Kdor sam nima vere, jo težko posreduje drugim. V tem oziru je današnje gledališče daleč od tega, kar bi biti moralo.

Z vsemi sredstvi bo treba podpreti tiste, ki želijo na oder privedi zopet drame in opere, ki razkrivajo večne resnice in poudarjajo neprelomljive pravice in dolžnosti človeka.

M. a. o.

Iz ljubljanske drame

Dva meseca nove dramske sezone sta minila. Ni mogoče negativno oceniti delo naše drame v tem prvem obdobju nove sezone, ni mogoče ovreči dejstva, da je večina v tem času uprizorjenih del kvaliteta, tudi uprizoritve so bile (celó pri manj pomembnih delih) dobro pripravljene in izvedene, vendar pa čutimo pri vsem tem delu, predvsem pa pri izbiri repertoarja dejstvo, da stavljajo v repertoar le dela tistih že davno priznanih, po večini starih in preizkušenih mojstrov, ki jim ploskamo od sezone do sezone in ki skoraj ne morejo več doživeti neuspeha...

Saj je prav, da nam pokažejo duhovito satiro starega Shawa. Zadnji čas je bil, da smo zopet enkrat videli antično dramo, teater brez Molièra prav gotovo ne bi bil pravi teater... Vendar pa to ne more in ne sme biti ves repertoar.

Tako je šlo letos preko našega odra že šestero dobrih znanecy: Medved, Shaw, Scribe, Langer, Sophokles, Čehov. Kot sem že omenil ob pričetku nove sezone, jo je pričel Anton Medved s svojim »Kacijanarjem«, pri drugi premiera pa smo imeli zopet priliko gledati duhovito komedijo Bernarda Shawa, to pot »Hudičevega učenca«. Shaw nam razgrinja v tem delu čudovito usodo svojevrstnega človeka, ki je na videz ves prešeren in zagoneten, v »Uri preizkušnje« pa se žrtvuje za svojega bližnjega, postane junak, junak v takem pomenu besede, kot ga pojmuje sam. Zadnje dejanje je sicer malo preveč karikirano, skoraj bi dejal, da me spominja »Beraške opere«, tiste nesrečne igre, ki je pred leti tako navduševala staro in mlado ljubljansko občinstvo, vendar pa je bil »Hudičev učenec« morda doslej najboljša letošnja predstava. Uprizoritev je bila na višku.

— Sledil je Scribejev »Kozarec vode«. Delo, ki je bilo že pred leti na našem odru, nam slika v komedijskem slogu spletke na angleškem dvoru, slabotno in omahljivo kraljico, ki se da voditi in vplivati po svoji vojvodini in njej sovražnem ministru; ob koncu se dejanje lahko razpleta, vzrok je prav majhen in njej preprost: kozarec vode. Komedijska je brez posebne duhovitosti in bilo bi dovolj, ko bi le enkrat obiskala Ljubljano. — Čeh František Langer nam je tudi že star znanec. Že v prejšnjih sezonah smo videli vrsto njegovih del, omenim naj le optimistično igro »Kamela skozi uho šivanke« in »Konjeniško patrolo«, letos pa se nam je predstavil s svojo dramo »Številka 72«. Pokaže nam nesrečno jetnico, ki je že več let v ječi, potem pa nam na poseben način (oder na odru) razvije vso njeno tragično usodo. Drama obravnava lep, čeprav že precej obrabljen problem ljubezni, ki gre preko vseh ovir, ljubezni dveh src, ki imata en sam cilj: da se končno združita v sreči, pa naj bo pot še tako strma: cilj je lep. Posebej bi še omenil pri tej drami izredno originalno inscenacijo. — S Sophoklejevo »Antigono« smo končno vendar zopet dobili antično dramo na repertoar. Čeprav se teh dram dandanes pri nas tako boje, je bila vendar uprizoritev tega velikega dela dokaz, da naša publika le ni tako povprečna, kakršno bi si človek predstavljal ob raznih »Neupravičenih urah« in »Skušnjavah«. Tudi zasedba je bila izborna — omenim naj le Antigono Saričeve in Skrbniškovega Kreona — in tako je bila uprizoritev »Antigone« res prav veličastna predstava, čeprav je »neklasično« pojmovani zbor nekoliko motil.

Drugič pa o Čehovu, Molièru in še kaj.

Ali so bili naši kulturni delavci verni

France Jesenovec

14. Slovenski ilirci.

Ilirstvo, ki ga je Stanko Vraz prinesel iz Zagreba na Slovensko, je zajelo predvsem slovenske obrobne pokrajine, manj Ljubljano. Vrazovi pristaši so vstajali predvsem iz vrst izobraženstva, po večini iz duhovskih krogov na Štajerskem in Koroškem, deloma tudi na Kranjskem. S tem je pa v glavnem že tudi nakazan svetovni nazor naših ilircev. Vrsta duhovnikov, kakor so bili: Volkmer, Modrinjak, Kruplež, Horvat, Vogrin, Einspieler, Cvetko, Dajnko, Jaklin, Krempl, Muršec, Klajžar, Matjašič, Murko, Majar in drugi, je že sama po sebi zadostno zagotovilo vernosti naših ilircev. Vsi ti so podobno kot A. M. Slomšek delali po geslu »Bog in narod«, vsi so tako lepo združili narodnostno in versko delo, kakor je docela pravilno izpovedal zelo delaven med njimi — Muršec — v pismu Vrazu, kjer pravi: »To bode Bogi ino slovenšini sad perneslo. Kde se slovenšina k božji besedi v spripovedi ali lepi molitvi slovinskem serci perbliža, naj hitrej korenino no klico požene — ino se naj hitrej klasi.« In v Ljubljani je bilo najživahnejše središče ilirstva v štiri-desetih letih 19. stol. ravno v bogoslovju (Jeran!).

Vendar pa za štajersko in koroško, a deloma tudi za kranjsko duhovščino te dobe ne zadošča glede njene vernosti zgornja kratka ugotovitev. V marsičem se je namreč ta mlada duhovščina ločila od Slomškovega mišljenja in delovanja. Po veliki večini so bili namreč ti duhovniki, posebno Einspieler, Majar, Raič, Trstenjak, Pogačar in drugi — učenci tako imenovanih »liberalnih katolikov« Güntherja in Veitha z Dunaja. Ta naša duhovščina se je združila okrog lista Slovenija (1849, 1850), Slovenske bčele, Slov. Glasnika in pozneje okrog Slovenskega naroda, medtem ko se je nasprotna struja z Jeranom zbrala okrog Novic, še bolj okrog Zgodnje Danice in pozneje okrog Slovenca. V Cigaletovi Sloveniji in v Konjskovich Celjskih slovenskih novinah so v letu 1849 ti »liberalni katoliki« jasno izpovedali, da se ne strinjajo z znano obsodbo nacionalizma po avstrijskem episkopatu (1849). Einspieler, ki je bil med vsemi najboljavejši in najbistrejši, je v Sloveniji tistega leta izpovedal načela tega »liberalnega katolicizma«, ki so: ločitev cerkve od države, cerkvene sinode ob udeležbi tudi nižje duhovščine in celó laiških vernikov, uvedba materinščine v cerkvene obrede, »zrušenje brezženstva duhovnikov«, nejevolja proti konkordatu, ki se je pripravljaval in leta 1855 v resnici sklenil itd. Iz teh zahtev se jasno zrcali želja po večji svobodi, zlasti v korist prebujajočim se narodom, a pretesnosrčna duhovščina v Avstriji (pri nas Jeran in njegov krog) ni dovolila za takrat nobenih sprememb v cerkvi. S časom se je pač pokazalo, da so bile marsikatere zahteve in reforme naše ilirske duhovščine opravičene in so zato danes že izvedene

(materinščina pri obredih, sodelovanje v s e duhovščine pri sinodah v škofiji, delna ločitev cerkve od države itd.), nekaj pa je bilo vmes tudi zahtev nemškega svobodomiselstva. Te so bile pač v nasprotju z dogmami in ureditvijo katoliške cerkve — pa se zato seveda niso uresničile.

Res pa je zopet, da so bile te zahteve v našo duhovščino bolj ali manj vnesene iz Nemčije, a sama ni Bog ve kaj razmišljala o njih; večina se je le ravnala po modi. Sam Tomo Zupan, ki je tudi pripadal temu krogu duhovščine na Slovenskem, je izjavil dr. I. Prijatelj: »Veste, s filozofskimi podlagami verstva se takrat naša duhovščina ni Bog ve kaj ukvarjala; ko je bila Güntherjeva smer v Rimu prepovedana, so se ji naši ljudje polagoma pač odpovedali.« In danes vemo, da je ta »polagoma« pozneje zelo pospešil dr. Anton Mahnič, ko je v svojem Rimskem Katoliku ostro obračunal z »liberalnim katolicizmom«.

Poseben važen problem vere in narodnosti se je prav ob ilirstvu prvič pojavil v naši javnosti, zlasti med duhovščino. Einspielerjev krog je v mnogočem dal narodnost na prvo mesto, kajti za narodnost se je ta ilirska duhovščina predvsem bojevala proti germanizmu, medtem ko je bila prepričana, da vera ni v kaki podobni nevarnosti; saj je duhovščina te vrste deloma bila svobodomiselstvu sama naklonjena. Bil je to v svojem bistvu svobodomiselni avstrijski meščanski demokratizem, ki je tudi pri nas v Konjskovih Celjskih novinah po Šubicu in Skrebetu prišel do izraza v zahtevah po ločitvi cerkve od države, po odpravi samostanov, zasegi cerkvenega imetja in odpravi celibata. Torej po svojem jedru precej kulturnobojne zahteve, ki so se pozneje še pojavile v Slovenskem narodu po Janku Kersniku (v letih 1872—1874).

In še nekaj je odlikovalo našo ilirsko duhovščino: da je bila sprejemljiva za estetsko kritiko leposlovnih del in je odklanjala ozkosrčno moralistično kritiko janzenistov in Jeranove Zgodnje Danice in zato visoko cenila Prešernove pesmi, ki jih je Jeranov in deloma celo Bleiweisov krog ocenil in zavrgel kot »reč pohujšljivo in zapeljivo«, ki vodi v Ljubljano... Po zaslugi Einspielerjeve in Janežičeve Slovenske bčele v Celovcu se je naša lepa besedna umetnost gotovo v tisti dobi više dvignila, kakor bi se bila, če bi bila tudi ilirska duhovščina enakega mišljenja o teh stvareh, kot je bil Luka Jeran. (Dalje.)

Zavodar

Hublet-Anžič

Ilustriral F. Mežan

Oče Medan je tudi vedel, da je gospa Kovač nevarno bolna, ni pa slišal, kar so se fantje pravkar pogovarjali, in fantičev tudi še ne pozna dolgo, zato se kar začudi, ko vidi Albina, da skače okoli grmov in je ves vesel. Naenkrat fant veselo vzklikne — Albin ima zmeraj srečo! Odkril je prvo vijolico, komaj popek na kratkem peclju, in že priteče ž njo ves iz sebe k patru:

»Glejte, pater, prva!« Naenkrat pa mu glas uplahne: »Saj mi jo spravite, kajne! Poslal jo bom mami, da bo videla, da tudi nanjo mislim.«

Nekam zmeden spravi pater Medan vijolico in se zamisli: otroška duša, lepa in globoka skrivnost, zopet si mi razodela eno svojih tajen! A Veseljak je že od dirjal za novimi doživljaji.

Pri večerji so mize malih živahne kakor čebelnjak. Glasno se spominjajo vseh podrobnosti današnjega sprehoda, ki je bil najlepši v tem letu.

»Še zdaj vidim Vozla, kako je gledal, ko je mislil, da je zašel!«

»Pa ti, Grom, kako si jo ubiral za zajcem!«

»Ej, navihanec! Pravkar sem ga hotel prijeti, pa mi je smuknil v luknjo!«

»In pa Jože, ki se je žabe ustrašil!«

»No, sebe pa ne vidiš, čeprav se ti je gnusilo, ko so se ti popki divjega ko-
stanja prijeli roke!«

Tako se sleherni spominja vseh malih doživljajev tega dneva. Naenkrat pa
se med veselim smehom paznik približa Albinu, se mu skloni k ušesu in mu reče
z bodrilnim glasom:

»Fantiček moj, pater prefekt pravi, da pridi takoj k njemu!«

Veseljak se zdrzne in nasmejani obraz mu naenkrat postane ves zaskrbljen.

»Pa zakaj, pater? Ali veste?«

»Ne. Samo to vem, da moraš hiteti.«

Albin vrže prtič na mizo in v skoku steče k stricu. Pater Kovač ga je čakal
v svoji delavnici, oblečen za na pot.

»Albin,« mu reče vedro, a poznalo se mu je na glasu, kako zelo se premaguje,

... hitro pridi! Brž v voz!

»steci v spalnico ter vzemi plašč in klobuk! Takoj se odpeljeva v Ferval. Morava
pogledati, kako gre mami.«

»Ali se ji je spet poslabšalo, stric?«

»Kdo to pravi? Sama se bova prepričala. Le brž. Vlak odpelje čez dvajset
minut.«

Fantek odhiti in v treh minutah dohiti strica pri glavnem vhodu, potem pa
odideta proti kolodvoru, ki je bil čisto blizu. Vlak je bil že natrpan, bistre Albi-
nove oči pa so brž odkrile oddelek, kjer sta bila še dva sedeža prosta.

»Si že povečerjal, Albin?«

»Ne še do kraja, stric.«

»Na, tu imaš in se najej, ker pot bo dolga. Jaz bom pa ta čas zmolil brevir.«

Veseljak se podjetno loti kruhkov in mrzlega mesa, vmes pa ves čas gleda
okoli sebe. Skozi vrata zre črna noč, ki jo zdaj pa zdaj preženejo lučke

Ko je malico pospravil, se Albin na široko prekriza, lepše zveže svoj zavoj,
potem pa nekaj korakov stopi po hodniku, da se malo razhodi. Ko se vrne na svoj
sedež, pogleda strica Štefana, ki še vedno moli. Moj Bog, kako je bled! Pa te gube
na čelu in okoli oči! Skrbi današnjega dopolndneva ubožcu zopet zlezejo v srce.
Pa si ne upa vprašati; kaj, če mu stric odgovori, da je mama...

Stric Stefan dvigne oči in opazi, kako zaskrbljeno ga obrazek gleda. Zapre brevir, se s smehljajem skloni k Albinu in ga rahlo poboža.

»Stric, oh, stric, ali je mama...«

»Pomiri se, fantič moj, kmalu ju boš videl in jo objemal, kolikor boš hotel, in se nikar nič ne boj! Zdaj pa rajši moliva!« Duhovnik se zopet zatopi v svoj brevir, Albin pa moli rožni venec z obupno vnemo, potem pa ga zmaga utrujenost, da nasloni svojo čedno glavico na roko strica Stefana in zaspi.

Ko sta prišla pred postajo, ju je čakal avto. Sofer je stopil naravnost k patru Kovaču in mu izročil listek:

»Gospod Grom vam pošilja tole sporočilo. Rekel je tudi, naj hitro vozim. Kar v voz, pater! Oho, Albin, dober večer!«

»Dober večer, Tone. Kako pa je — mami?«

»Gospe? O, že še gre. Pričakuje te, rekla mi je pa tudi, da hitro pridi! Brž v voz!«

Kot bi trenil, so odbrzeli. Pater Kovač pa je s težavo razbral listek:

»Janji je zelo slabo. Zadnje upanje, da se pozdravi, je nevarna operacija. Zdravnik pride jutri zjutraj. Janja je ves čas pri zavesti in težko pričakuje Tebe in Albina. Hitita, kar moreta, Ti pa Albina previdno pripravi!«

Kongregacije v svetu

(Predaval na zborovanju v Stični
prof. dr. Fajdiga.)

Da so besede cerkvenih vladarjev o marijanskih kongregacijah popolnoma upravičene, nam more razodeti veliko delo, ki so ga dejansko kongregacije v vseh časih in krajih zemlje izvrševale za slavo božjo in zveličanje neumrljivih duš. Znano je, da je prvi in glavni namen kongregacije rast članov v svetosti po zgledu in pod posebnim varstvom Matere božje. Sicer nikoli ne bo človeku mogoče oceniti, koliko so kongregacije v tem oziru storile, saj so te stvari do konca znane samo božjim očem, toda iz nekaterih dejstev pa se nekoliko le da sklepati. Mogoče bi bilo tako dejstvo, da ti milijoni kongreganistov po vsem svetu versko in npravno živijo veliko lepše kot tisti, ki niso kongreganisti. Morda bi se dalo to sklepati tudi iz tega, da je že dvajset kongreganistov proglašeni za prave svetnike. Mogoče bi nas v tem potrdilo dejstvo, da imajo vse kongregacije vsaj mesečno sveto obhajilo, mnoge se trudijo, da bi uvedle tedensko, da ne govorim o velikem številu kongreganistov, ki smatrajo že dnevno obhajilo za potrebno, da ohranijo božje življenje v sebi v bujni rasti. Morda bi nas v resnem prizadevanju za svetost mogle potrditi najrazličnejše vrste cerkvenih sestankov in zborovanj, kjer se ne samo razlaga nauk o popolnosti človeka po Kristusovem in Marijinem vzoru, ampak se resnično tudi po tem živi in dela, bodisi da kongregacije bolj in bolj uvajajo 10—15 minutno dnevno premišljevanje Kristusovega življenja za svoje članstvo, bodisi da v evharističnih odsekih organizirajo skupne molitvene ure in češčenje, zadostilna sveta obhajila in življenje molitve na razne načine res tudi

živijo, bodisi da vedno bolj uvajajo zaprete duhovne vaje kot izredno važno sredstvo za poglobljeno krščansko življenje, naj bo ta za akademične in ostale študente ali za izobražene stanove. V tem oziru prednjačita Brazilija in Poljska, saj na Poljskem prihaja letno k takim duhovnim vajam že nad 50 % kongreganistov. Posebno lepo se sadovi resnega prizadevanja za samopovečanje pokažejo tudi v tem, da iz kongregacij prihaja vedno več redovniških in duhovniških poklicev. V Severni Ameriki jih je prišlo v zadnjih desetih letih 3140 in poročajo, da je problem duhovniškega naraščanja v Braziliji rešen ravno po rastoči moči in globoki vsebini kongregacij. (Dalje.)

Novе knjige

Društvenik Marijin, str. 288, VII. izdaja, Ljubljana 1939. Stane v platno vezan z rdečo obrezo 18 din; z zlato obrezo 22 din. Naroča se pri Ničmanu, Ljubljana.

Malokateri molitvenik je pri nas doživel že toliko izdaj kot ta. To dokazuje, da so Marijine družbe zelo razširjene in da je njihov molitvenik zelo dobro sestavljen. Njegovo poslanstvo je, da v molitvi sedini stotine slovenskih Marijinih družb v odločno duhovno armado božjega kraljestva, ki naj se po Marijini priprošnji razširi med nami in po vsem svetu. Poleg vseh vsakdanjih molitev najdemo v njem veliko poglavje o češčenju preblažene Device, Obrednik za slovesnosti v Marijinih družbah in zgodovino ter razvoj Marijinih družb.

Peter Eymard, Presveti Zakrament, I. in II. del.

Pravkar je izšel še II. del Eymardovih govorov in spisov o sv. obhajilu. Prevedli

so ga odlično ljubljanski bogoslovci in s tem doprinesli bogat delež k evharistični vzgoji našega naroda. Da je češčenje Zveličarja v presvetem Zakramentu danes tako razširjeno, je v veliki meri zaslug blaženega Eymarda, ki je že kot otrok ure in ure klečal pred Najsvetejšim, pozneje pa ustanavljal v isti namen Družbe sv. Rešnjega Telesa. Njegovi spisi dihajo veliko toplo ljubezen do Boga v tabernaklju in ogrejejo vsakogar, ki jih bere. Za poglobitev evharističnega življenja med dijaštvom lepo knjigo toplo priporočamo. I. del se naroči pri Mohorjevi družbi (cena 18 din), II. del, ki obsega 354 strani, pa pri Kongregaciji duhovnikov in bogoslovcev v Ljubljani in stane za dijake v rdečo obrezo vezau 25 din. Drf.

P o s v e t u

Papež Pij XII. dobiva za svojo prvo okrožnico nešteto zahvalnih pisem. V Nemčiji okrožnice niso smeli brati vernikom v cerkvah.

9000 bolnikov obišče vsak mesec misijonsko lekarno v Čangši v pokrajini Hunan na Kitajskem.

V majhni župniji Mas Rullier, nedaleč od Lyona na Francoskem, so verniki pod vodstvom svojega župnika v teku 7 let med seboj zbrali prispevke za Marijin kip, ki je 32 m visok.

Grška pravoslavna cerkev je ustanovila praznik Kristusa Delavca.

V Šanghaju je bil umorjen jezuitski misijonar p. Lebreton. Zelo veliko se je ukvarjal z vzgojo mladih delavcev.

Urednikova listnica

P., Maribor: Saj je lepo, toda paziti moramo, da je list živahen in ne preveč vsiljivo podučen. Sličnih sestavkov je bilo že mnogo priobčenih, pa tudi prostora ni...

S. B.: Nekaj odlomka priobčimo pozneje.

M. K.: Objavimo prihodnjič.

S. J., Novo mesto: Prihodnjič.

—le: »Priatelj« ni za Zvezdo. »Če študent« bi bil bolj za Mentor. Oprostite in pošljite še!

M. P., Kranjgorci: Nekatere pesmi so dobre, le ugajene niso, kar pa Vam ne sme jemati poguma. Skušali bomo nekatere nekoliko opiljene priobčiti. Talent imate, le obrniti ga je treba, da bo zazvenel v čistem verzu. Zapomnite pa

si, da mora prava pesem privreti iz srca ter ne sme imeti na sebi ničesar narejenega. Sicer pa ne mislim, da bi Vaše dosedanje pesmi bole hale na tej napaki. Berite mnogo, zlasti pesmi in si ob njih izoblikujte svoj lastni verz in ritem.

Pošljite še in pridno se vadite v pisanju...

Vsem: Pišite samo na eno stran. Ne-podpisanih sestavkov ne bomo natisnili, niti nanje odgovorili.

Naša umetniška priloga

Ali že visi v tvoji sobi podoba ne-beške Matere?

Glej, zato ti poklanjamo danes to reprodukcijo čudovite Michelangelove Marije, da jo boš postavil na svojo pisalno mizo in ti bo vedno pred očmi neskončna vdanost Marijina.

Eden največjih umotvorov krščanskega sveta je ta kip, katerega detajl predstavlja naša slika in največja skrivnost odpovedi in žrtve je izražena v njej. Predstavljati si moramo namreč še Kristusovo telo, ki leži žalostni Materi v naročju, da nam postane ta lepota še razumljivejša. Grozna je žalost svete Matere, toda njen obraz je kljub temu lep, lep do poslednje poteze in sence, ker je polna visokega duha in ve, da je njena bolečina potrebna za odrešenje sveta... Umetnik je izrazil v svojem delu tragičen trenutek v življenju Matere božje, ko je zanjo vse končano: trpljenje in upanje. Marijina glava se je nagnila v tihi vdanosti in ljubezni... Težka draperija njeno žalost še pogloblja... Zdi se, da je ločena od vsega sveta, neskončno sama je, sama s svojim Sinom... Toda kljub vsemu je ostala veličastna, mogočna in kraljevska, osvobojena od vseh zemeljskih malenkosti...

Kip »Pieta« je delo največjega kiparja sveta, silnega Michelangela (1475—1564), odraz njegove duševne moči in poglobljenosti, čeprav ga je izvršil že v svojem tri in dvajsetem letu, in sicer po naročilu nekega francoskega kardinala za cerkev sv. Petra v Rimu, kjer še danes stoji. Poleg čudovito rešenega problema, kako naj se položi telo v Marijino naročje, s katerim se je ukvarjala likovna umetnost pred Michelangelom, je kip važen tudi zaradi tega, ker je edino Michelangelovo delo, na katerem se je kipar podpisal, in sicer na traku preko Marijinih prsi — (»Michel Angelus Bonarottus Florent. faciebat«). Pravijo, da je storil to v jezi, ker so kip pripisovali nekemu drugemu umetniku. C. a. o.

Naša Zvezda izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 10 din, za druge 15 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/II. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Tiska Jugoslov. tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).

Michelangelo

Cerkev sv. Petra, Rim

PIETÀ

